

LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

Nr 116
MARS 2009

UTGIVEN AV: SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN I SAMARBETE MED:

DANSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN | FORSKARE OCH INGENJÖRER MOT KÄRNVAPEN | SVENSKA TANDLÄKARE MOT KÄRNVAPEN

www.slmk.org/index.shtml

Lär dig mera om kärnvapen på internet! Nu finns ett stort läromaterial tillgängligt, både på svenska och engelska och inom kort även en lärarhandledning (sid 10) I detta nummer även: Produktion av medicinska radioisotoper ger problem vid övervakning av provstoppsavtalet (sid 9)

SUMMARY IN ENGLISH

A grass root appeal with a call for a peace initiative from the Swedish government is on its way through Sweden. Initiated by a group of NGOs, it all started in Haparanda on a Saturday in November 2008 at five minutes before noon. Passing every township in Sweden, it will end up in Stockholm at the office of the Swedish government after a little more than a year. Manifestations take place in most cities in Sweden and signatures on the message are collected and sent to the foreign office. The aim is to put pressure on the government to take action at the NPT conference next year. Read about a typical Saturday (in Hudiksvall) on page 8. When discussing nuclear weapons, correct knowledge is crucial. Together with *Svenska Freds*, SLMK has created a

comprehensive bank of information, now accessible on the internet, both in Swedish and in English. To promote teaching about nuclear weapons issues in Swedish schools, a teacher's instruction will soon be included. On the centre spread you will find information on "Learn about Nuclear Weapons".

"There is no one more talented; no one better equipped to be the US minister of energy at this critical time when we have to tackle great challenges such as the global warming, the energy safety and a reevaluation of our position concerning nuclear weapons." These words by Senator Dianne Feinstein from California refer to Steven Chu, Nobel prize winner and now appointed minister of energy in president Obama's new government. In

an article by our man in the US, Claes Andreasson, you can read more about Chu's interesting background and about the problems that he faces when taking over the responsibility for the US nukes.

In the leading article of this number, former IPPNW co-president Gunnar Westberg writes about the IPPNW policy concerning work in non-democratic nations. Gunnar reminds us of how the international physician movement against nuclear weapons once started. During the cold war, American cardiologist Bernard Lown invited his Soviet colleague Evgenij Chazov to cooperate, in spite of the Soviet Union being the great enemy. Gunnar maintains that dialogue is the way forward, not isolation.

DLMK/SLMK – presentation

Läkare mot kärnvapen är en kvartals-tidskrift som ges ut av föreningen **Svenska läkare mot kärnvapen (SLMK)** och **Danske læger mod kernevåben (DLMK)**. SLMK har ca 5000 läkare, medicinstuderenter och stödpersoner som medlemmar; DLMKs medlemsantal är ca 350. Föreningarna är de svenska och danska grenarna av **International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)** med ca 150 000 läkare i ca 50 länder som medlemmar. SLMK, DLMK och IPPNW är politiskt och religiöst obundna organisationer med målet att avskaffa kärnvapnen genom att sprida saklig information om kärnvapens medicinska effekter. IPPNW har huvudkontor i Boston och leds av två ordföranden ("co-presidents").

Författaranvisningar

Redaktionen välkomnar manuskript som behandlar SLMKs/DLMKs arbetsområde. Bidragen tas helst emot via e-post, som bifogat Worddokument. Det går även bra att skicka texten på diskett/cd. Bifoga gärna foton, allrahelst digitala bilder med hög upplösning. Papperskopior går också bra. Fäst inga gem på foton och skriv inget på dem, ej heller på baksidan – sätt istället en nummeretikett på baksidan och bifoga bildtext separat. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera och korta bidragen. Tiden från manusstopp till postdistribution har kortats till en månad för att tidningens innehåll ska bli färskare. Detta kräver att **tidpunkten för manusstopp iakttas strikt.**

Från redaktörerna:

Med omslagsbilden vill vi lyfta fram det heltäckande informationsmaterial om kärnvapen som nu finns tillgängligt på nätet, både på svenska och på engelska.

Rättelse I förra numrets "Internationell utblick" kom jag med en orimlig siffra för skillnaden mellan vad den rika världen satade på sina banker och på millenniemålet. Jag felöversatte engelskans trillion som på svenska ska heta biljon (10^{12}). Jag tog Wikipedia till hjälp men det hjälpte inte: jag blandade bort nollorna. Jag kan inte återfinna ursprungstexten men gör ett nytt försök:

US\$ 2 700 000 000 000 till de rikas banker;
US\$ 50 000 000 000 till de fattigas Millennium Development Goals;
dvs. "bara" 54 gånger mer till oss rika.

Inge Axelsson

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN
Informationsblad nr 116, mars 2009
ISSN: 1400-2256 Upplaga: ca 6 000 ex

Ansvarig utgivare: Jan Larsson | Linnég. 2 H, 753 32 | UPPSALA
Tel 018-14 62 12 | E-post: jan.larsson@slmk.org

Red för detta nr: Jan Larsson och Ulf König

Tryckeri: AM-tryck & reklam i Hässleholm | 0451-38 49 50

Grafisk red. & formgivning: AM-tryck & reklam i Hässleholm | 0451-38 49 50

Manusstopp för nästa nr (117): 1 maj, 2009

Manus till nästa nr skickas till: Jan Larsson (adress ovan)

Prenumerationsärenden handläggs av kansliet i Perstorp, adr se sid 3. Tryckt på miljögodkänt papper.

Utgivningsplan

Nr	Manusstopp	Distribution
117	1/5 -09	juni
118	1/9 -09	oktober
119	1/12 -09	januari
120	1/2 -10	mars

AKTUELLA SLMK-ADRESSER M.M.

SLMKs ordförande

Jan Larsson Linnégatan 2H, 753 32 Uppsala,
tel 018-14 62 12, mobiltel 070-787 16 72
e-post: jan.larsson@slmk.org

Kanslichef

Klas Lundius | Håkantorpsmölle | 284 91 Perstorp
Tel: 0435-351 58
Mobiltel: 070-520 83 58
E-post: klas.lundius@slmk.org

Medlemsreg o bokföring

Margareta Gustafsson
Tel: 0435-351 58
E-post: margareta.gustafsson@slmk.org

Kansli för Stockholmsregionen

Annika Rådberg | Svenska Läkarförbundet
(Villagatan 5) | Box 5610 | 114 86 Stockholm
Tel: 08-790 33 05
E-post: annika.radberg@sif.se

Läkarfonden för Förebyggande av Kärnvapenkrig

Postgiro: 90 10 90 – 1
Bankgiro: 901 – 0901

Medlemsavgift 2009:

290 kr resp 100 kr (stud), sätts in på:
pg 90 10 90 – 1 eller
bg 901 – 0901
Prenumeration på "Läkare mot kärnvapen" ingår.

SLMKs hemsida:

www.slmk.org

IPPNW:s hemsida:

www.ippnw.org

* * *

Landsnummer – telefon:

Sverige: 0046 -
Danmark: 0045 -

AKTUELLA

DLMK-ADRESSER:

Se sid 14

INNEHÅLL NR 116

Ledare IPPNW:s arbete i dikturer <i>Gunnar Westberg</i>	4
INTERNATIONELL UTBLICK <i>Inge Axelsson</i>	5
Chu och Kärnvapnen <i>Claes Andreasson,</i>	6
Budkavlen för en kärnvapenfri värld drar genom Sverige. <i>Fredrik Jansson</i>	7
Medicinska radioisotoper och CTBT <i>Martina Grosch</i>	8
Lär om kärnvapen! SLMK:s informations- och undervisningsmaterial <i>Leonore Wide</i>	10
Handledning i nedrustningsundervisning för lärare och elever <i>Ingrid Inglander</i>	11
Et åbent brev til den amerikanske kongres fra NATO-parlamentarikere <i>Povl Revsbech</i>	12
SLMK:s STYRELSE 2008 – 2009	15

IPPNW:s arbete i diktaturer

Det sägs att den internationella läkarrörelsen mot kärnvapen föddes när en hiss fick stopp mellan våningarna i ett hotell i Moskva. Bernard Lown och Jevgenij Chazov, som befann sig i hissen, hade samarbetat för att minska risken för hjärtinfarkter i befolkningen i USA och i Sovjet. Lown var sedan många år engagerad i *Physicians for Social Responsibility*, den grupp i USA som ansåg att information om kärnvapenkrigets följder var ett medicinskt ansvar. Medan hissen stod stilla tog Lown chansen att övertala Chazov att förebyggande av kärnvapenkrig var långt viktigare än förebyggande av hjärtinfarkt. Endast genom samarbete mellan USA och Sovjetunionen kunde kärnvapenkrig förhindras. Chazov blev övertygad och hissen kom igång.

Samarbete mellan diktaturen Sovjet och västliga demokratier? Detta ansåg många vara anstötligt. Men det var detta brobyggande IPPNW fick Nobels fredspris för! ”Ni går ryssarnas ärenden” sa många, både i USA, Europa och Sverige. Visst, det gör vi, var vårt svar. Vi vill skydda ryssarna. Och amerikanerna. Och alla världens folk. Skydda från den stora, irreversibla katastrofen. Vårt ansvar är att informera om kärnvapenkrigets konsekvenser, både i Sovjet och i USA och överallt.

Detta var inte oproblemiskt. Chazov var medlem av kommunistpartiets centralkommitté. Lyckligtvis. Annars hade han förmodligen inte kunnat göra mycket nytta. När han senare blev hälsovårdsminister kunde han verkligen göra en stor insats. Han påverkade i hög grad Mikhail Gorbatsjov. Hade Chazov varit dissident och hamnat i Sibirien hade han kanske moraliskt varit ett föredöme, men hans insats mot kärnvapen hade fått föga effekt.

Vår situation idag är annorlunda. Antalet diktaturer i världen har minskat dramatiskt. IPPNW har dock föreningar i Pakistan och Nordkorea och vi arbetar på att etablera oss i Iran och Kina. Det är vår uppgift att försöka att även i dessa länder öka insikten om att kärnvapen inte ökar säkerheten utan tvärtom. USA:s krig mot Irak hade som förevändning att Irak kunde ha kärnvapen. Om t.ex. Nordkorea skulle bygga ett fungerande kärnvapensystem – den enda bomb man testat blev ju närmast en blindgångare – skulle risken för ett anfall från USA öka. Om Iran tillverkar och testar kärnvapen är risken stor att USA, eller kanske Israel, bombar landets kärnvapenanläggningar. Israel begärde förra året att få amerikanskt stöd för ett sådant anfall, men president Bush vägrade.

Vår uppfattning om kärnvapenkrigets konsekvenser kan vi föra fram även i diktaturer, på samma sätt som vi gjorde i Sovjet. Vi kan och måste arbeta även i diktaturer. Att ett land blir en demokrati innebär dessutom inte självklart att landet avskaffar sina kärnvapen!

Men naturligtvis minskar risken för krig när alltfler länder blir demokratier. Hur kan vi bäst stödja den demokratiska utvecklingen i t ex Iran och Nordkorea? Jag tror att det viktigaste vi kan göra är att försöka öka kontakterna med omvärlden, med demokratierna. Om vi kunde hjälpa tusen unga studenter från Nordkorea att studera i demokratiska länder i ett par år skulle det säkert främja en demokratisk utveckling i detta det mest slutna av alla länder. På samma sätt tror jag att det bästa man kan göra för att stärka demokratin i Iran är att erbjuda studentutbyte med USA och Europa. Många av ledarna vill inget hellre är att deras söner, kanske t o m

döttrar, skall få studera vid amerikanska universitet! Vi behöver inte predika demokrati, vi skall visa att demokrati fungerar.

Detta var en gång Ronald Reagans insats. Han inbjöd Michael Gorbatsjov att besöka USA: Gorbatsjov har berättat att han såg enorma farmer i Mellanvästern som sköttes av enda familj, farmer som skulle ha behövt hundratals kolchosarbetare i Sovjet. Gorbatsjov såg och förstod värdet av fri marknad och av demokrati. Där, och inte vid skrivbordet föddes Perestrojka. Det var exemplet Den effektiva marknadsekonomi som orsakade den politiska förändring som ledde till Sovjetunionens fall, inte kapprustningen. Föreställningen att Sovjets militära kapprustning var orsaken till regimens fall är allmänt spridd men i huvudsak ogrundad.

Skall vi arbeta för demokrati gör vi det bäst genom att visa hur den fungerar. Nyligen besökte två läkare från den nordkoreanska IPPNW-föreningen Sverige och SLMK. Bland annat var man i Göteborg. När en av kollegerna vid Sahlgrenska sjukhuset ägnade en stor del av samtalet med de nordkoreanska gästerna åt att kritisera sjukhusets ledning och sjukvårdspolitikerna gjorde det stort intryck på våra nordkoreanska kolleger. Dom var helt konsternerade. Hur kan han kritisera ledningen.

Nog borde vi i vårt arbete för att avskaffa kärnvapnen hålla kontakterna öppna med diktaturer som Nordkorea och Iran!

Gunnar Westberg

Tidigare co-president i IPPNW

INTERNATIONELL UTBLICK

Red Inge Axelsson · inge.axelsson@miun.se

President Obama: Statement on Call for World Without Nuclear Weapons (January 17, 2008)

“I welcome the renewed call by Sam Nunn, George Shultz, Henry Kissinger, and William Perry to urge the United States to support a world free of nuclear weapons.”

“As President, I will set and seek the goal of a world with no nuclear weapons. We will always maintain a strong deterrent as long as nuclear weapons exist. But we will move forward down the long road toward eliminating nuclear weapons by securing all loose nuclear materials within four years; stopping the development of new nuclear weapons; working with Russia to take U.S. and Russian ballistic missiles off hair trigger alert; seeking dramatic reductions in U.S. and Russian stockpiles of nuclear weapons and material; and setting a goal to expand the U.S.-Russian ban on intermediate-range missiles so that the agreement is global.”

http://www.barackobama.com/2008/01/17/statement_on_call_for_world_wi.php

President Obama och Dr Caldicott

“As US President Barack Obama assumes office on this historic day, we would like to remind him of his recent statement that “A world without nuclear weapons is profoundly in America’s interest and the world’s interest. It is our responsibility to make the commitment, and to do the hard work to make this vision a reality.”

Den som säger detta är Dr Helen Caldicott, barnläkare från Australien, verksam som aktivist mot kärnvapen redan när min familj och jag bodde i USA för 29 år sedan. Hon konstaterar att eftersom kalla kriget är över förtränger vi hotet från kärnvapnen, ”the ultimate public health issue”. Hon avslutar sin ledare i Canadas läkartidning med en vädjan till oss kolleger: ”Physicians are credible, powerful leaders in society. We led the movement in the 1980s against

nuclear weapons by educating about the medical consequences of nuclear war. Other professional organizations emulated us and within 5 years, 80% of Americans, previously unaware of the danger, were opposed to nuclear war. Again we must mobilize our colleagues to lead a massive global movement for nuclear abolition — the ultimate form of preventive medicine. President Obama’s words signal a critical new opportunity. He requires our help in this noble commitment.”

Caldicott H. Obama and the opportunity to eliminate nuclear weapons (editorial). CMAJ • January 20, 2009;180(2):151.

Commission on Nuclear Non-Proliferation

”The International Commission on Nuclear Non-Proliferation and Disarmament” bildades 2008 av Japan och Österrike. De 15 kommissionärerna ska arbeta för att eliminera kärnvapenhotet. Man siktar nu in sig på att påverka 2010 års konferens om icke-spridningssavtalet (NPT; omförhandlas vart 5:e år). Hans Blix är rådgivare till kommissionen liksom Henry Kissinger och de amerikanska politiker som med honom krävt att kärnvapnen utrotas (se ovan).

Evans G. Revitalization high-level non-proliferation and disarmament talks. Bulletin of the Atomic Scientists, 2009. www.thebulletin.org

Irans bomb?

President Obama är övertygad om att Iran håller på att försöka tillverka en atombomb och att man i år kommer att göra betydande framsteg i det arbetet. Och han får medhåll av fredsforskare. Obama vill förhandla med Iran, och Irans president är intresserad.

Los Angeles Times, 12 February 2009

Japans missilförsvar

Japan har i tysthet sedan 1980-talet

samarbetat med USA om ett försvar mot missiler. Medan ett missilförsvar i Europa blivit en viktig bricka i spelat mellan Ryssland och USA så har det japanska projektet inte politiskt utnyttjats av Kina. När Nordkorea år 1998 testade en ballistisk missil genom att låta den passera över Japan fick den japanska regeringen skäl att samarbeta aktivt med USA för att bygga ett försvar mot ballistiska missiler. Sedan ett regeringsbeslut år 2003 är missilförsvaret bland de högst prioriterade satsningarna inom försvaret.

Toki M. Missile defence in Japan. Bulletin of the Atomic Scientists, 2009. www.thebulletin.org

Polonium 110 år

Polonium upptäcktes av Marie och Pierre Curie för 110 år sedan och namngavs efter deras hemland Polen. Polonium har använts som trigger i kärnvapen men har inte använts inom medicinen. Detta bortglömda ämne blev plötsligt känt när ex-KGB-officern Alexander Litvinenko mördades i London år 2006 genom att långsamt dödas av Polonium.

Noworwory 2008;58(5):401-404.

CBW

Kemisk och biologisk krigföring (Chemical and Biological Warfare, CBW) är förbjuden enligt konventionen mot biologiska och toxiska vapen (1972) och konventionen mot kemiska vapen (1993). Nu har icke-dödliga biologiska och kemiska vapen framställts. Vi måste nu ställa oss nya frågor: är de nya vapnen bra eftersom de inte dödar, eller hjälper de bara till att paralysera offren så att de lätt kan dödas med andra vapen? SIPRI har givit ut ett ”Policy paper” om denna nya och svåra fråga, men några enkla svar har de inte presenterat.

Sunderland RG. Chemical and Biological Non-lethal Weapons: Political and Technical Aspects. SIPRI Policy Paper no. 23. www.sipri.org

Inge Axelsson

CHU OCH KÄRNVAPNEN

Nobelprisad fysiker. Enastående vetenskapsman. Och en förespråkare för biobränsle. Men som energiminister ansvarar Steven Chu också för USA:s kärnvapen, och enligt kritiker har han "ingen aning" om den kärnvapenarsenal som upptar två tredjedelar av energidepartementets budget.

Secretary Chu

Den 21 januari svor fysikern Steven Chu eden som chef för det amerikanska energidepartementet. Trots att utfrågningarna i senaten i huvudsak kretsade kring energi- och miljöfrågor, är den amerikanska kärnvapenarsenalen departementets största utgiftspost.

Enligt en färsk studie¹ anslag USA under förra året minst 52,4 miljarder dollar till sitt kärnvapenprogram – fjorton gånger så mycket som energidepartementet använder för all energirelaterad forskning och utveckling. Minst 29 miljarder dollar används för att uppgradera och underhålla kärnvapenarsenalen, medan det ballistiska missilförsvaret fick 9,2 miljarder dollar under 2008.

Under förhören sa Chu att han tar ansvaret för kärnvapen och nedrustning "extremt seriöst" och att han "åtar sig att säkra en trygg och tillförlitlig kärnvapenarsenal" liksom att driva frågan om kärnvapenspridning "som en del av en långsiktig vision av en värld utan kärnvapen".

– Jag har förstått att kärnvapen inte är hans specialitet. Å andra sidan tycker jag om tanken att ha en energiminister som är fokuserad på energipolitiken, vilken

uppenbarligen behöver en rejäl översyn, säger Ira Helfand, styrelseledamot i SMLK:s amerikanska systerorganisation *Physicians for Social Responsibility, PSR*. Jag tror inte att hans bristande erfarenhet nödvändigtvis är ett problem. Jag tror att Chu kommer att få tydliga instruktioner från Obama att målsättningen enbart är att se till att de kärnvapen vi har är säkra. Punkt och slut.

Många av Washingtons demokrater hyllade nomineringen

– Jag känner Steven Chu. Det finns ingen som är mer begåvad och bättre rustad att bli energiminister vid denna kritiska tidpunkt då vi måste tackla stora utmaningar som global uppvärmning, energisäkerhet och en omprövning av vår nations position när det gäller kärnvapen, sa Senator Dianne Feinstein från Steven Chus hemstat Kalifornien.

Vid sidan av Steven Chu har president Obama också anlitat miljöprofessor John Holdren som vetenskaplig rådgivare. Holdren, som bland annat varit aktiv inom Pugwashrörelsen har tidigare ifrågasatt kärnvapnen som en användbar del av det amerikanska försvaret.

– Jag tycker att det är ett glädjande och signifikant tecken att John Holdren finns i Vita Huset, säger Victoria Samson, försvarsanalytiker på tankesmedjan *Center for Defense Information, CDI*.

Missilförsvaret

I slutet av januari meddelade den ryska militären att man fryser planerna på de nya missiler i Kaliningradområdet vid Östersjön som var tänkta som ett svar på USA:s robotsköld i Europa.

Under den amerikanska presidentvals-kampanjen sa Barack Obama att han stödjer missilförsvaret, förutsatt att det utvecklas på ett "pragmatiskt och kostnadseffektivt sätt".

– Vita Husets policy antyder att man

vill försöka dra ut på ett beslut om USA verkligen ska placera ut tio missiler i Polen och bygga en radarstation i Tjeckien, säger Victoria Samson. Man fortsätter inte att rusa huvudstupa mot en utplacering med åtföljande misslyckande, vilket var ett signum för Bushadministrationen. Men de uttalanden vi hör lämnar ändå dörren öppen för i vilken grad de kommer att stödja missilförsvaret. Det är möjligt att de kommer att vänta med utplaceringen helt tills systemet har testats fullständigt och verkligen visar sig fungera, avslutar Victoria Samson.

– Jag misstänker att Obama-administrationens litet tvetydiga formulering är ett sätt att döda programmet utan att direkt säga det, säger en hoppfull Ira Helfand på PSR. Här har också Europa en stor uppgift att fylla, att göra klart att systemet ur ett europeiskt perspektiv inte har något som helst försvarsvärde och att det diplomatiskt är mycket destruktivt.

– I USA:s rådande ekonomiska kris är inga program säkra, konstaterar Philip Coyle, tidigare vice försvarsminister i Clintonadministrationen och numera analytiker på CDI. Obama-administrationen kan inte komma ifrån att skära in anslagen till missilförsvaret. De behöver pengarna till annat, och det är inte på många andra ställen man lätt kan hitta nära tio miljarder dollar år efter år, som istället för att användas till missilförsvaret kan användas för andra viktiga nationella behov, till exempel energiberoende. Om anslagen till missilförsvaret tillåts fortsätta på samma nivå som planerat, skulle det kosta mer än de totalt 150 miljarder dollar som president Obama utlovat för 'grön energi' under det kommande årtiondet. Så missilförsvarets anslag skulle helt och hållet kunna betala för hans miljöprogram, avslutar Philip Coyle.

Men hittills har ingen kongresspolitiker, åtminstone inte öppet, föreslagit att missilförsvaret ska läggas ned. Ett annat frågetecken är valet av William J. Lynn som vice försvarsminister. Efter att ha arbetat som budgetchef på Pentagon under Bill Clintons tid i Vita Huset, och varit rådgivare i nedrustningsfrågor för senator Ted Kennedy, har han under de senaste fem åren arbetat som lobbyist för försvarstillverkaren Raytheon, som är en av huvudleverantörerna till det planerade europeiska missilförsvaret.

I ett brev svar till senatens försvarsskott, som citeras av Washington Post, svarade Lynn att han bara skulle delta i ärenden som berör Raytheon "under förutsättning att Pentagons jurister godkänner det".

Det är oroande att Lynn nominerats. Inte för att jag tror att han nödvändigtvis skulle driva en utbyggnad av missilförsvaret, men det är en sorglig påminnelse of den svängdörr som existerar mellan försvarsindustrin och staten, säger Victoria Samson.

Utöver sitt uppdrag för Raytheon är Lynn också ökad för att som budgetchef ha betalat försvarsindustrin utan att ha krävt kvitton förrän långt senare (*Pay and Chase*) och för att ha betalat stora arvoden på upp till en halv miljon dollar utan att kontrollera dokumentationen (*Straight Pay*).

Kärnvapen en prioritet?

– Om President Barack Obama vill uppfylla sitt löfte att "dramatiskt reducera" de amerikanska, och ryska arsenalerna, återställa det amerikanska ledarskap som behövs för att stärka ickespridningssystemet och göra elimineringen av kärnvapen till "ett centralt element i amerikansk kärnvapenpolicy", bör han omdefiniera och radikalt reducera kärnvapens roll i USA, konstaterar Daryl Kimball på tankesmedjan *Arms Control Association*.

Under sin senatsutfrågning markerade den blivande utrikesministern Hillary Clinton att ett sådant skifte också är på väg och att den nya administrationen tar frågan om global nedrustning mycket seriöst: "Ickespridningsavtalet är en hörnsten i denna regim, och Förenta

Staterna måste utöva det ledarskap som är nödvändigt för att stötta upp det. Så den här administrationen kommer att söka överenskommelser med Ryssland för ytterligare reduceringar under START-avtalet², samt samarbeta med senaten för att ratificera provstoppsavtalet."

Ira Helfand på *Physicians for Social Responsibility* hoppas få en chans att övertyga den nya administrationen om att det är mycket hög tid att agera: "Den ekonomiska krisen i USA har redan givit President Obama ett enormt politiskt kapital, och om han hanterar det väl kommer han att få den styrka som behövs för att kräva ett totalt avskaffande av kärnvapen och dessutom tvinga igenom det, åtminstone här i USA."

*Claes Andreasson,
Los Angeles.*

¹ Studien genomförd av Stephen I. Schwartz, Monterey Institute of International Studies och Deepti Choubey, Carnegie Endowment for International Peace

² Strategic Arms Reduction Treaty

Från President Barack Obamas första presskonferens måndag 9 februari -09

"If we see a nuclear arms race in a region as volatile as the Middle East, everybody will be in danger.

And one of my goals is to prevent nuclear proliferation generally.

I think that it's important for the United States, in concert with Russia, to lead the way on this. And you know, I've mentioned this in conversations with the Russian president, Mr. Medvedev, to let him know that it is important for us to restart the conversation, about how we can start reducing our nuclear arsenals in an effective way, so that we then have the standing to go to other countries and start stitching back together the non-proliferation treaties that frankly have been weakened over the last several years."

Steven Chu...

...föddes i St. Louis, Missouri den 28 februari 1948, men växte upp på Long Island, New York. Hans föräldrar är kinesiska immigranter som kom till USA för att utbilda sig. Chus pappa är kemiingenjör och hans mamma är ekonom.

...tog sin doktorsgrad vid *University of California-Berkeley*, där han också undervisade. Han var tidigare chef för institutionen för fysik vid Stanforduniversitetet och innan han utsågs till USA:s nye energiminister var han verksam som chef för Lawrence Berkeley National Laboratory (som ägs av energidepartementet).

...är en stark anhängare av biobränslen och solenergi.

...är den förste energiminister som också är en aktivt verksam vetenskapsman.

John Holdren...

...tog sin grundexamen på Mass Inst of Technology och sin doktorsgrad på *Stanford University* 1970

...kommer närmast från *John F Kennedy School of Government* på *Harvard University* som professor i *Environmental Policy*. Är också chef för programmet *Science, Technology and Public Policy*. Holden är dessutom professor emeritus vid *University of California-Berkeley*.

...i sin roll som ordförande i Pugwashrörelsens exekutivkommitté höll anförandet när Pugwashrörelsen tog emot Nobels Fredspris 1995.

BUDKAVLEN

för en kärnvapenfri värld drar genom Sverige. I februari fördes den genom Hälsingland. Från Fredrik Jansson i Hudiksvall fick LMK detta reportage om en välbesökt manifestation.

Catja Kaloudis från Hudiksvalls FN-förening inledningstalade

Rädda NPT!

FN:s avtal om icke-spridning av kärnvapen i fara

Solen sken sina mest intensiva strålar på hela vintern när kyrkklockan och rådhusklockan började ringa. Fem minuter i tolv på söndagen hade cirka 130 människor samlats i kanalparken till en manifestation för en kärnvapenfri värld. När klockorna sagt sitt tog Catja Kaloudis, vice ordförande för Norra Hälsinglands FN-förening, över ordet:

- 6 augusti 1945 fälldes den första atombomben, som kallades "Little boy", över den japanska staden Hiroshima. Åskådarna, eller deltagarna, lyssnade intensivt när Catja berättade vidare.

Idéen till Budkavlen för en kärnvapen-

fri värld föddes i september 2007 under en kunskapshelg på Forsa folkhögskola. Under det dryga år då budkavlen förs genom landet, hålls varje lördag klockan fem i tolv en manifestation i någon av Sveriges kommuner. Budkavlen är en uppmaning till Sveriges regering att arbeta fram en konkret handlingsplan för kärnvapenedrustning. Detta ska vara gjort innan 2010, då alla FN-länder möts för en uppföljning av det så kallade icke-spridningsavtalet.

Att manifestationen börjar fem minuter i tolv är ingen slump. Tidpunkten är symbolisk, vi är inne på elfte timmen. Många är överens om att ett kärnvapenkrig är det största direkta hotet mot mänsklighetens fortlevnad. Bland de föreningar som stö-

der budkavlen hittar vi på nationell nivå Läkare mot kärnvapen, Internationella Kvinnoförbundet för fred och frihet och Green Cross Sweden. Lokala supportrar är bland andra Centerpartiet, Grön Ungdom, kyrkorna i Hudiksvall samt Norra Hälsinglands FN-förening.

Manifestationen bjöd på såväl musik av Oskar Gyllenhammar som gatuteater av hans mamma Veronica, Eva Modin samt Siw Wilhelmsson och avslutades med ett föredrag inne på muséet av Jan Larsson, ordförande i Svenska läkare mot kärnvapen.

Budkavlen drar nu vidare söderut via Bollnäs och Ovanåker och beräknas vara framme år 2010.

Se även tidningens baksida.

MEDICINSKA RADIOISOTOPER OCH CTBT

Produktion av teknetium ur höganrikat uran – risk för spridning av uran av vapen kvalitet och problem vid övervakning av provstoppsavtalet

Teknetium-99 (^{99m}Tc) är den isotop som används mest vid diagnostik inom medicinen. ^{99m}Tc bildas genom att molybden-99 (^{99}Mo) faller sönder. ^{99}Mo i sin tur produceras av höganrikat uran (highly enriched uranium (HEU)). Höganrikat uran är attraktivt för terrorister och därför är man rädd att det skulle kunna hamna i fel händer. Ett annat problem med denna produktion är att det släpps ut radioxenon i atmosfären, vilket också släpps ut om ett kärnvapen skulle testas. Utsläppet av radioxenon vid produktionen av medicinska isotoper ställer till problem för det övervakningssystem som är utvecklat för att kontrollera att det fullständiga provstoppsavtalet, *Comprehensive Test Ban Treaty*, följs när det träder i kraft.

Provstoppsavtalet, CTBT, har som mål att förbjuda alla kärnvapenprov. 180 stater har skrivit under avtalet och 148 stater har ratificerat det. För att träda i kraft måste de 44 stater som har kärnreaktorer ratificera avtalet och av dessa har hittills endast 35 gjort det. USA har skrivit under men inte ratificerat avtalet.¹

Att mäta radionuklider i atmosfären är en liten men viktig del av det system som ska övervaka efterlevnaden av CTBT. Drygt tvåhundra mätstationer finns spridda runt om i världen. Syftet med mätningen av radionuklider såsom radi-

oxenon är att kunna skilja mellan konventionella explosioner och kärnvapenexplosioner.¹

Produktion av isotoper

Det finns fyra stora producenter av medicinska isotoper och de använder alla höganrikat uran som råvara. Det råder dock ett stort hemlighetsmakeri vad gäller produktionsiffror och försök att få fram dessa har inte lyckats.

^{99}Mo kan också produceras av låganrikat uran. Den produktionen står fn bara för 5% av den globala ^{99}Mo -marknaden. Vetenskapsmän runt om i världen hävdar att radioisotoper som produceras av låganrikat uran inte är av sämre kvalitet. Enligt de stora producenterna är problemet i stället kostnaderna för omställningen av produktionen från att använda höganrikat till att använda låganrikat uran. Men idag läggs det pengar på att hålla hög säkerhetsstandard för att bevara det höganrikade uranet vid produktionsställena, och dessa kostnader skulle man vid en produktionsomställning kunna spara in på.²

Detta ämne ägnade jag mig åt under våren 2008 då jag deltog i forskning hos professor Martin Kalinowski på *Carl Friedrich von Weizsäcker-Zentrum für Naturwissenschaft und Friedensforschung (ZNF)* i Hamburg. Det skedde inom

ramen för en Masterutbildning i freds-forskning och säkerhetspolitik vid *Institut für Friedensforschung und Sicherheitspolitik (IFSH) an der Universität Hamburg* under läsåret 2007- 08 efter min allmän-tjänstgöring i Ystad.

Jag undersökte hur mycket ^{99m}Tc som används inom medicinen och började med att kartlägga användningen i Sverige och Tyskland. För Sverige var det mycket enkelt att få fram siffror då de finns offentligt på Statens strålskyddsinstututs hemsida – för Tyskland var det svårare. Utifrån uppskattningar av hur mycket ^{99m}Tc som används i olika länder beräk-nade vi hur mycket höganrikat uran som behövs för att producera radioisotopen. Utifrån detta har professor Kalinowski gjort beräkningar på hur mycket radio-xenon som släpps ut i atmosfären vid denna produktion.

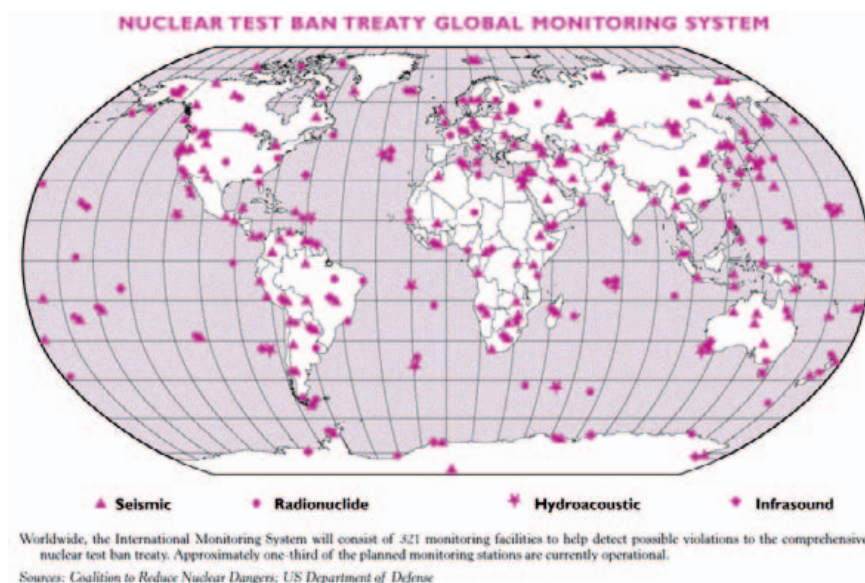
Hur ska man då kunna komma fram-åt vad gäller denna problematik? Ett steg i rätt riktning skulle vara om det fanns större transparens inom det här området, vilket skulle minska risken för att högan-rikat uran kommer i fel händer eller att radioxenonutsläpp från denna produk-tion blandas ihop med radioxenonut-släpp från ett kärnvapentest eller en kärnvapenexplosion. Ytterligare ett steg i rätt riktning skulle vara att satsa pengar på att utveckla metoderna för att produ-cera ^{99}Mo från låganrikat uran, vilket skulle öka möjligheterna att öka denna produktion till större skala. Ett viktigt steg för att trycka på så att detta sker är att läkare görs uppmärksamma på att denna problematik existerar.

Artikeln baseras på masteruppsatsen *Complications of the Medical Radioisotope Production for the Non-proliferation Regime*. Den kan läsas i sin helhet på www.slmk.org

Martina Grosch
martina.grosch@slmk.org

¹ Comprehensive Test Ban Treaty Organisation <http://www.ctbto.org>, 13 februari 2009; se även LMK nr 109, sid 7

² Von Hippel, F. and Kahn, L.H. "Feasibility of Eliminating the Use of Highly Enriched Uranium in the Production of Medical Radioisotopes", *Science and Global Security* 14, 2006, s. 151-162

LÄR OM

SLMK:s informations- och undervisningsmaterial

Under 1980-talet ställde SLMK samman ett undervisningsmaterial i form av en serie diabilder som visade medicinska effekter av kärnvapen. Diabilderna användes i olika sammanhang när SLMK-medlemmar informerade på sina arbetsplatser, ute i skolor och vid allmänna möten. Under 1980-talet tog vår förening också, i samarbete med läraren Alexandra Bergström, fram ett undervisningsmaterial om kärnvapen och nedrustning, i första hand avsett för skolor. Häftet hette *Fakta och tankar om kärnvapen* och kom ut i en svensk och en engelsk version 1990.

År 2001 tog SLMK:s styrelse upp ett förslag att man på internet skulle skapa ett undervisnings- och informationsma-

terial om kärnvapen och nedrustning. Man ville nå ut bredare och ge möjlighet för enskilda personer, främst ungdomar, att när det passade dem kunna hämta information på egen hand. Man kontaktade Svenska freds inom Nätverket för kärnvapenedrustning för ett samarbete kring projektet, fick bidrag från UD och kunde under hösten engagera Frida Blom, vid den tiden praktikant på Svenska freds, för att utforma materialet. Frida hade god kunskap i kärnvapenfrågor och fick viss hjälp med faktagranskning av Gunnar Westberg och andra SLMK-medlemmar. Materialet fick namnet *Lär om kärnvapen* och lades ut på internet med länkar från SLMK:s och Svenska freds hemsidor. Det översattes senare till engelska.

När det gäller kärnvapen och nedrustning förändras dock läget hela tiden och snart upplevde vi inom SLMK ett behov av ett uppdaterat, utvidgat och moderniserat informationsmaterial.

Hösten 2007 beslöt SLMK i samråd med Svenska Freds att söka pengar från Folke Bernadotteakademien (FBA) för att ta fram ett internetmaterial som skulle ersätta den första versionen av *Lär om kärnvapen*. Med medel dels från FBA dels från en insamling bland SLMK:s medlemmar kunde vi anställa Alexandra Sundberg, med erfarenhet från bl a Internationella Kvinnoförbundet för

Fred och Frihet (IKFF) och med engagemang i kärnvapenfrågorna. Under februari – maj 2008 arbetade Alexandra med att samla material och skriva ihop den nya texten tillsammans med en arbetsgrupp inom SLMK och en expert på internetpresentation. Sensommaren 2008 fanns det nya, utvidgade och uppdaterade *Lär om kärnvapen* tillgängligt på internet. Strax därefter blev också en engelsk version tillgänglig, översatt av Alexandra med hjälp av personer inom IPPNW. Materialet är tilltalande utformat och överskådligt uppställt, med åtta ämnesområden, som medicin, teknik/fysik, juridik och politik, vart och ett med ett kort basavsnitt och ett omfattande fördjupningsavsnitt. Därutöver finns flikar med rubrikerna *Rädda världen*, *Förkortningar*, *Länkar* och *För lärare*.

Under bokmässan september 2008 presenterades det nya *Lär om kärnvapen* med ett informationsblad i YMK:s¹ monter.

Nu fortsätter arbetet inom SLMK med fortlöpande uppdateringar och vidareutveckling av bl.a. en funktion med frågor och svar.

Gå gärna in och titta på *Lär om kärnvapen*, på www.slmk.org/lorom.

Leonore Wide,
leonore.wide@slmk.org

¹ YMK: Yrkesgrupper mot kärnvapen

M KÄRNVAPEN!

Handledning i nedrustnings- undervisning för lärare och elever

I augusti 2002 redovisades för general-församlingen resultatet av en FN-studie, där man granskat vår tids undervisning om nedrustning och icke-spridning av kärnvapen. Sådan undervisning visade sig knappast förekomma – ett skrämmande resultat! Rapporten följdes av en resolution (57/60) som uppmanar alla stater att följa dess rekommendationer att utveckla och sprida en modell för undervisning om nedrustning. Här betonas vikten av att man skall lära ut hur vi ska tänka snarare än vad vi ska tänka.

Det är mot den bakgrunden som undervisningsdelen i *Lär om kärnvapen* har kommit till. IPPNW har för sin kampanj ICAN¹ låtit Dr Kathleen Sullivan, ledande expert på nedrustningsutbildning och konsult för FN, ta fram skolmaterialet *Learn abolition*. Genom SLMK:s försorg har nu detta material översatts, bearbetats för svenska förhållanden och försetts med en lärarhandledning av Johan Rinman från

Sveriges lärare för fred. Från mitten av mars kommer materialet att ligga i *Lär om kärnvapen* under rubriken *Lär om nedrustning* under fliken *För lärare*. Det innehåller baskunskaper om kärnvapen i form av tjugo lektionsförslag och är främst riktat till gymnasiet och årskurs nio, men kan också användas på högre nivåer. Det är vetenskapligt korrekt och belyser nedrustningsfrågorna ur en rad synvinklar samt präglas av optimism.

Fira framgångarna är rubriken på ett kapitel, som lyfter fram vad som hittills har åstadkommit genom starka opinionsyttringar och internationell samverkan i nedrustningsarbetet. Exempel på andra rubriker: beskriv en kärnvapenexplosion; myter och fakta; håll en klassrumsdebatt; ordna en skrivtävling; rollspela en kärnvapenkris; arrangera en FN-debatt; genomför en opinionsundersökning; ett bildprojekt; skriv till dina politiker. Hänvisningar till övriga delar av *Lär om kärnvapen* har lagts in för fördjupning och specialarbeten samt för lärarens egen förberedelse.

Lär om kärnvapen är ett material för vår tid med ett tilltal direkt till eleverna. SLMK har tillsammans med *Sveriges lärare för fred* tagit på sig en stor del av ansvaret för att FN-rekommendationen följs i vårt land. Tidigare samtal med både UD och utbildningsdepartementet har visat att man där är tacksam för detta. Vi i *Lärare för fred* är dock inte nöjda förrän man också för in nedrustningsfrågorna i läroplanerna.

Ingrid Inglander

Sekreterare

Sveriges lärare för fred

www.larareforfred.se

ingrid.inglander@telia.com

¹ International Campaign
to Abolish Nuclear Weapons

Et åbent brev til den amerikanske kongres fra NATO-parlamentarikere

I dette velskrevne brev, der blev formuleret af Sir Hugh Beach, pensioneret NATO-general, kan du læse argumenter for, at de amerikanske atomvåben på europæisk jord bør fjernes. Brevet er underskrevet af ca. 20 medlemmer af Europaparlamentet, det hollandske parlament og det belgiske ditto. Brevet vil blive fremsendt til den amerikanske kongres engang i foråret 2009. Kontaktperson er Martin Butcher, tidl. ansat i IPPNW, nu arbejdende i Acronym Institute (martinbutcher@earthlink.net).

Povl Revsbech

USA's forpligtelser vedrørende Europas sikkerhed er noget, vi hilser velkommen og sætter pris på. For at bevare og styrke de bånd, som forener os, må vi bestræbe os på at tilpasse os nye forhold og udfordringer, efterhånden som de opstår. Herunder viljen til at ændre vor indstilling til forsvaret.

Nuklear afskrækkelse var en vigtig del af NATO's strategi under den kolde krig. Vi blev konfronteret med Sovjets konventionelle styrker, som var tre gange så store som NATO's styrker. Da Sovjetunionen brød sammen, etablerede USA en ledelse, som hurtigt kunne tilpasse sig den nye sikkerhedssituation. Som der står i Alliancens Strategiske Koncept af 1999:

Siden 1991 ... har de allierede taget en række skridt, der afspejler sikkerhedsmiljøet efter den kolde krig. De omfatter bl.a. en dramatisk reduktion af typerne og antallet af NATO's substrate-giske styrker, herunder eliminering af alt nukleart artilleri samt landbaserede kortdistance atommissiler, en betydelig lempelse af affyringsparatheden for styrker med atomvåben samt ophør af de stående nukleare beredskabsplaner i fredstid. NATO's atomstyrker er ikke længere rettet mod noget land.

Disse reduktioner var dristige, da de blev gennemført, men de er ikke længere tilstrækkelige. I en verden, hvor langsigtede risici for spredning er en af NATO's primære sikkerhedsmæssige bekymringer, må vi gøre alt, hvad vi kan, for at bidrage til en nedsættelse af truslen, herunder en kontinuerlig revurdering af vor nukleare position. Efter at have reduceret NATO's afhængighed af atomvåben i 1990'erne, er vi interesseret i, at

alliancen fortsat anser dem som værende af central betydning, ikke blot for vor forsvar men også for alliancens politiske sammenhold. Som vore udenrigsministre sagde efter deres møde i juni 2007:

Vi sætter fortsat stor pris på de nukleare styrker, som er baseret i Europa og som engagerer sig for NATO, og som skaber en politisk og militær tilknytning mellem de europæiske og nordamerikanske medlemmer af alliancen. (1)

Dette understreger endnu en gang den politik, der er fremført i det Strategiske Koncept af 1999:

Tilstedeværelsen af USA's konventionelle og nukleare styrker i Europa er fortsat af vital betydning for sikkerheden i Europa... Atomvåben yder et enestående bidrag ved at gøre risiciene for angreb mod alliancen uberegnelige og uacceptable. De er derfor stadig af stor betydning for at bevare freden.

Vi er blevet overbevist om, at denne politik forringer den robuste og forskelligartede natur af båndene mellem Europa og Nordamerika. Vor alliance baserer sig ikke på nukleare styrker, men på diplomatiske, politiske og økonomiske bånd, på vor fælles historie og vort venskab.

Vor strategi lægger også vægt på tilstedeværelse af atomvåben i Europa, som kun kan opmuntre andre nationer til at søge at få deres egne atomvåben. NATO har nu tre gange så mange konventionelle våben som Rusland, hvilket er det stik modsatte af situationen under den kolde krig. Hvis Europa og Nordamerika, som ikke står over for alvorlige trusler om konventionel krigsførelse nu eller i en overskuelig fremtid, skal være afhængige

af atomvåben til deres forsvar, hvem kan så nægte andre i farligere områder den samme ret? Vor langsigtede begrundelse for indsættelse af atomvåben i Europa er væk.

Dette er præcis det forkerte budskab at sende og underminerer vor målsætning med at undgå spredning. Risikoen for vor sikkerhed forringes af den nuværende praksis med at dele atomvåben mellem medlemmerne af alliancen, der blev udtænkt som et middel til at forebygge spredning, men som er blevet en hindring for yderligere ikke-spredning. Rusland har for nylig antydnet, at de måske vil indsætte nukleare styrker i det atomfrie Hviderusland. En sådan handling ville vende op og ned på vor succes med at afnuklearisere Hviderusland ved afslutningen af den kolde krig. Men da et atomvåben frit Belgien, Tyskland, Grækenland, Italien, Holland og Tyrkiet alle har mulighed for at erklære atomkrig via NATO, vil det være meget svært for os at fremføre et troværdigt argument, hvis Rusland går i gang med det. Vi er også klar over, at der på NPT-møder har været stigende kritik af NATO i den forbindelse, hvilket reducerer effektiviteten af vore argumenter for ikke-spredning. Desuden deler arrangementet med kernevåben til visse, men ikke alle europæiske NATO allierede, alliancen i første og anden classes medlemmer – hvilket underminerer dens solidaritet, politikken skal forestille at skabe.

Der er andre grunde til at nære bekymring for den nuværende politik og strategi. Truslen om brug af, ja selv brug af nukleare våben mod kemiske og biologiske bevåbnede modstandere, er accepteret i amerikansk politik og militærdok-

trin. For de fleste europæiske nationer er dette stærkt kontroversielt. Debatten om rollen for atomvåben med at afskrække eller ødelægge andre masseødelæggelsesvåben i en eventuel fremtidig konflikt er fortsat i alliancens forsamlinger siden midten af 90'erne og viser ikke tegn på en snarlig løsning. Den fører i stigende grad til splittelse inden for alliancen. Den kile, som denne splittelse driver ind mellem USA og NATO-medlemmerne ved udarbejdelsen af NATO forsåret, giver årsag til dyb bekymring, idet den skaber splittelser, hvor der ikke behøver at være nogen. Vore konventionelle militære styrkers svar på sådanne trusler undermineres af splittelserne og debatterne, som den potentielle brug af atomvåben ved NATO operationer skaber.

Vi bemærker endvidere at debatten om missilforsvar har skabt splittelse og forvirring. Forbindelsen mellem missilforsvar og anvendelse af atomvåben i ikke-spredningsdoktrinen gør meget for at befordre denne negative dynamik. Desuden er tilstedeværelse af amerikanske atomvåben i Europa upopulær blandt vore folk, og betyder meget for at underminere gyldigheden af alliancen set med deres øjne. Hvis NATO skal opretholde en stærk og enig front overfor verden, må den slags unødvendige interne forskelligheder undgås.

Af alle disse grunde er vi nu stærkt foruroligede over, at udhulingen af NATO's tidligere uforbeholdne støtte vedr. våbenkontrol, ikke-spredning samt nedrustning måske kan føre til en udhuling af NATO medlemmernes sikkerhed. Vi står overfor meget få, hvis overhovedet nogen trusler eller potentielle trusler fra

modstandere, som er bevæbnet med masseødelæggelsesvåben, man ikke kan forhandle sig ud af, herunder det store arsenal af taktiske atomvåben, som Rusland besidder. Alligevel er den tidligere støtte til en lang række traktater, aftaler og tillidsskabende tiltag blevet støt forringet siden år 2000.

Dette afspejler en forskel i politik mellem USA og alle andre NATO-medlemmer og det har allerede fået alvorlige følger for alliancens sikkerhed. Traktaten om Mellemdistance Nukleare Styrker (INF), vor kæmpemæssige succes fra 80'erne, er nu i farezonen, fordi vi insisterer på at gennemføre vort missilforsvar og da vi ikke har fulgt op på yderligere våbenkontrol. Rusland har indstillet sin deltagelse i Traktaten om Konventionelle Styrker i Europa (CFE), i det mindste delvis, fordi de nu føler sig truet af os. Vi mener, det er vigtigt, at vi finder en måde, hvorpå vi kan få Rusland og verden til igen at engagere sig i praktisk våbenkontrol, ikke-spredning og afrustningstiltag. En sådan nedsættelse af truslen kan kun forbedre sikkerheden for alle alliancens medlemmer samt for resten af verden.

Henry Kissinger, William Perry, George Shultz og Sam Nunn skrev en artikel i Wall Street Journal i januar 2007, hvor de advarede mod den genopståede trussel om nuklear konfrontation. Disse eminente nationale sikkerhedseksperters anbefalede en eliminering af taktiske nukleare våben, og langtrækkende nedrustnings- og ikke-spredningstiltag. Vi er helt enige og er overbevist om, at en fjernelse af de få tilbageværende amerikanske atomvåben fra Europa samt et ophør af deling af atomvåben vil lette

drøftelserne med Rusland om reduktion og eliminering af deres taktiske nukleare styrker. Vi er også overbevist om, at en sådan ændring af politik vil forbedre mulighederne for en succesfuld nedrustningsdialog med Iran. En reduktion af nukleare våben og andre masseødelæggelsesvåben skal være en vigtig bestanddel af vor politik, som beskæftiger sig med nukleare våben.

Vi mener også, at vore regeringer så hurtigt som muligt bør deltage i en debat, som skal føre til vedtagelse af et nyt strategisk koncept for vor alliance. Det er vor overbevisning, at atomvåben ingen rolle skal spille i dette nye koncept.

Vi er overbeviste om, at NATO fortsat er vigtig for sikkerheden i Europa. Den kan spille en rolle med at skabe sikkerhed i resten af verden. Den kan ikke gøre det, mens den fortsat er bundet til en nuklear forsvarsdoktrin, som blev udviklet til den kolde krig, og som egner sig dårligt til det hurtigt skiftende sikkerhedsmiljø. Som venner og allierede er vi klar til at samarbejde med jer for at lette tilbagetrækningen af amerikanske nukleare våben fra Europa, og vi beder jer gøre alt i jeres magt for at iværksætte denne politik. På den måde kan vi opbygge en stærkere alliance og en mere sikker fremtid for os alle.

(1) Kommuniké fra NATO's forsvarsministre, Forsvarsplanlægningskomiteen og Atomplanlægningsgruppen, 14-15 juni 2007.

Oversat af Ebbe Bork

Vid årsmötet 24 jan 2009 valde SLMK till ny ordförande Jan Larsson som efterträder Frida Sundberg.

Tack Frida!

Du trädde in och tog vid efter Gunnar Westberg för fyra år sedan. En inte helt lätt uppgift som du klarat med glans! Nu vill du få mer tid för din forskning, men som tur är stannar du kvar som vice ordförande i SLMK:s styrelse.

Välkommen Jan!

Du har arbetat länge inom SLMK, främst som redaktör för vår tidning. Nu har du tagit dig an uppgiften som ordförande i föreningen, och du fortsätter tills vidare också som redaktör. Varmt välkommen som ordförande! Vi ser fram mot att arbeta vidare tillsammans med dig.

Leonore Wide,
vice ordförande, SLMK

Jan Larsson är överläkare i anesthesiologi vid Akademiska Sjukhuset i Uppsala. Han har disputerat på en avhandling om narkosläkarens yrkeskompetens och varvar nu kliniskt arbete med forskning.

Vital Signs – Vitalt för IPPNW

Brukar du läsa *Vital Signs*, IPPNW:s medlemstidning? Nä, kan väl tro det. Tidningen har utkommit i två - tre nummer per år i många år, men hur skall man distribuera den till våra omkring 50 000 medlemmar runt om i världen? Självt får jag ett tiotal ex men har svårt att veta till vilka jag skall skicka vidare. Så *Vital Signs* blir ofta liggande.

Men numera finns ju bättre distributionsvägar. Gå in via IPPNW:s hemsida, www.ippnw.org eller direkt på www.ippnw.org/resources/periodicals.html så finner du vägen till *Vital Signs*. Absolut värt besväret för envar som vill hålla sig orienterad om föreningens aktiviteter. På sidan för "periodicals" finner du också länk till IPPNW-studenternas tidning *epulse*, ofta inspirerande att titta på. Länken till *Medicine, conflict and survival*, den brittiska föreningens tidskrift, öppnar tyvärr inte vägen till den tidskriftens text, man måste prenumerera. Kanske kan vi ordna det för SLMK:s medlemmar så småningom.

Gunnar Westberg

Forskare och ingenjörer mot kärnvapen

Föreningen verkar för en kärnvapenfrivärld genom att informera om kärnvapen och effekterna av kärnvapenkrig samt genom opinionsbildning. Föreningen erbjuder medlemskap till forskare och ingenjörer som vill stödja föreningens syften. Medlemskap fås genom att betala årsavgift (160 kr, resp 80 kr för studerande) till Pg 220603-5.

Ordförande

Nicholas Etherden · 031-299920
n_etherden@hotmail.com

Ledamöter

Stefan Andersson, Lund
Stefan Björnson, Nynäshamn
Bo Höörgren, Malmö
Lars Ingelstam, Stockholm

Lars Rydén, Uppsala
Neri Voghera, Stockholm
www.sweseana.org
info@sweseana.org
Box 16365
10327 Stockholm

DLMK:s bestyrelse

Formand:

Povl Revsbech
Langdalsvej 40, 8220 Brabrand
Tlf. 86 26 47 17
E-mail: revsbech@dadlnet.dk

Bestyrelsesmedlem:

Anton Aggernæs
Godthåbsvej 22, 4. tv
2000 Frederiksberg
Tlf. 38 34 35 07
E-mail: aggernaes.a@dadlnet.dk

Deputy councillor:

Jacob Obbekjær
Lundedammen 42, 2605 Brøndby
Tlf. 36 75 13 10
E-mail: obbekjar@dadlnet.dk

Deputy councillor, redaktør:

Klaus Arnung
Kæmpehøjvej 3, 2950 Vedbæk
Tlf. 45 66 11 81
E-mail: k.arnung@dadlnet.dk

Kasserer:

Niels Dahm
Hovedvej 14, Avernakø, 5600 Fåborg
Tlf. 62 61 83 61
E-mail: dahm@avernak.dk

International councillor:

Cæcilie Bock Buhmann
Refnæsgade 53, 3. tv
2200 København N
Mobil-tlf. 26 18 95 06
E-mail: cbuhmann2002@yahoo.com

DLMK:s sekretariat:

c/o Povl Revsbech
Tlf. 86 26 47 17
E-mail: revsbech@dadlnet.dk
Medlemskab opnås ved indbetaling af årskontingent på Giro 8 03 91 00
300 Dkr for læger og pensionister
100 Dkr for studenter
200 Dkr for støttemedlemmer
DLMKs hjemmeside: www.dlmk.dk

SLMK:s STYRELSE 2008 – 2009

Ordförande: **Jan Larsson**, Linnégatan 2H, 753 32 Uppsala,
tel 018-14 62 12, mobiltel 070-787 16 72
e-post: jan.larsson@slmk.org

Sekreterare: **Meit Krakau**, Danarövägen 19,
182 56 Danderyd, tel 08-753 13 50,
e-post: meit.krakau@slmk.org

Vice ordf: **Frida Sundberg**, Norra Ågatan 5B,
416 49 Göteborg, tel 031-700 88 08,
e-post: frida.sundberg@slmk.org

Medlem av **Gunnar Westberg**, Solbänkgatan 9,
IPPNWs 413 19 Göteborg, tel. 031-82 86 92 (b),
styrelse. mobiltel 0762-17 30 23
Tidigare e-post: gunnar.westberg@slmk.org
Co-president

Leonore Wide, Syrenparken 23,
133 35 Saltsjöbaden, tel 08-717 65 17,
e-post: leonore.wide@slmk.org

ÖVRIGA

ORDINARIE

Hans Levander,

Vårdkasvägen 11, 756 55 Uppsala,
tel 018-32 43 47, fax 018-32 00 84,
e-post: hans.levander@slmk.org

Martin Tondel, Lekparksvägen 2,
582 75 Linköping, tel 013-39 64 74,
e-post: martin.tondel@slmk.org

Vendela Englund-Burnett,
Mimergatan 13, 654 60 Karlstad,
tel + fax 054-21 29 42,
e-post: vendela@slmk.org

Martina Grosch,

Erikstorpsgränd 6, 4 v, 217 54 Malmö
mobiltel 0762-48 28 46,
e-post: martina.grosch@slmk.org

Monika Palmgren,

Slottsvägen 6, 169 69 Solna,
tel 08-578 354 28 (a), e-post: monika.
palmgren@slmk.org

Johannes Norberg,

Fysikgränd 33:310, 907 31 Umeå,
tel 090-19 20 33, mobiltel 070-275 42 22,
e-post: johannes.norberg@slmk.org

Thomas Silfverberg,

Sjukhusbacken 24, 118 61 Stockholm,
tel 073-581 71 34, e-post: thomas.silfver-
berg@slmk.org

Åsa Lindström (studentrepresentant),
Pedagoggränd 11 G, 3, 907 30 Umeå,
tel 090-77 60 26, mobiltel 073-663 11 40
e-post: aasalin@yahoo.se

SUPPLEANTER

Gösta Alfvén,

Svartensgatan 20, 116 20 Stockholm,
tel 08-643 47 02 + fax efter telefonanmälan
e-post: gosta.alfven@slmk.org

Camilla Mattsson,

Engelbrektsgränd 28 B, 3 tr,
771 30 Ludvika, mobiltel 073-369 79 93
e-post: camilla.mattsson@slmk.org

Bengt Lindell (IT-ansvarig),

Bättre Tidens Gränd 18, 393 59 Kalmar,
tel + fax 0480-201 84,
mobiltel 070-647 23 47
e-post: bengt.lindell@slmk.org

Anneli Schmauch,

Språkgränd 1, 907 33 Umeå,
tel 090-19 91 48, fax 090-785 17 17 (a),
e-post: anneli.schmauch@slmk.org

Mats Hogmark,

Mariebergsvägen 8, 791 50 Falun,
tel 023-138 18, mobiltel 0709-515 272,
e-post: mats.hogmark@slmk.org

Christina Vigre Lundius,

Håkantorpsmölla,
284 91 Perstorp, tel 0435-347 31,
e-post: christina.vigre.lundius@slmk.org

Nelli Jonasson-Filippova,

Madlyckeavägen 24,
542 32 Mariestad, tel 0501-474 62,
e-post: nelli@slmk.org

Erland Richardson,

Ploggatan 14, 116 34 Stockholm,
tel 070-218 76 07
e-post: erland.richardson@gmail.com

John Henriksson,

Järnvägsgatan 17, 82443 Hudiksvall
tel 0650 - 31195
e-post: john.henriksson@slmk.org

Andreas Tolf (studentsuppleant),
Pedagoggränd 3 F, 90730 Umeå,
tel 070 - 636 3834
e-post: andreas.tolf@slmk.org

REVISION

Auktoriserad revisor

Jan Anders Nilsson,

Öhrlings PricewaterhouseCoopers,
Box 1215, 251 12 Helsingborg,
tel 042-37 72 00,
e-post: jan-anders.nilsson@se.pwc.com

Auktoriserad revisor, suppleant

Jonas Grahn,

Öhrlings PricewaterhouseCoopers,
Torsgatan 21, 113 97 Stockholm,
tel 08-555 330 00,
e-post: jonas.grahn@se.pwc.com

Föreningsrevisor

Marianne Grapengiesser,

Amerikagatan 4, 414 63 Göteborg,
tel 031-14 66 62, landet 0499-222 95
e-post: marianne.grapengiesser@comhem.se

Föreningsrevisor, suppleant

Kristina Olofsson,

Varvsgatan 3b, 824 50 Hudiksvall,
tel 0650-102 56,
e-post: kristina.olofsson@slmk.org

KASSÖR OCH KANSLICHEF:

Klas Lundius,

Håkantorpsmölla, 284 91 Perstorp,
tel 0435-351 58, mobiltel 070-520 83 58
e-post: klas.lundius@slmk.org

Valberedning:

Karin Stenstedt (sammankallande),
Alviksvägen 17, 167 53 Bromma, tel 08-25 56 38,
e-post: karin.stenstedt@slmk.org

Carin Odhner,

Sturevägen 30, 182 74 Stocksund, tel, 08-755 50 29, e-post: carin.odhner@telia.com

Karin Svensson (studentrepresentant),

Mariehemsvägen 17 B, 906 53 Umeå, mobiltel 0735-80 75 40,
e-post: iku_karin@yahoo.se

Avsändare:
SLMK, c/o Lundius
Håkantorsmölla
284 91 PERSTORP
Sweden

**Begränsad
eftersändning**

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen med
nya adressen på baksidan

Läs om när budkavlen kom till Hälsingland på sidan 8.

Du kan förhindra ett kärnvapenkrig!

Nu har du chansen...

...att påverka världens ledare inför FN-
mötet 2010 om icke-spridningsavtalet!

**Nu kräver Sveriges folk att vår regering ska arbeta fram en konkret
handlingsplan inför FN-mötet 2010 om icke-spridningsavtalet!**

Budkavlen

går genom Sveriges 290 kommuner. För att sprida information
till allmänheten, media, riksdag och regering om möjligheten att
förhindra ett kärnvapenkrig!

Grupper bildas i alla kommuner för att en lördag kl 5 i 12 hålla en
manifestation:

Verkställ nedrustningen av kärnvapen

Namnlistor undertecknas.
Regeringen måste känna trycket underifrån.
En kärnvapenfri värld är möjlig!

Det beror på dig och mig!

**Kan du bli eller känner du någon som kan vara kontaktperson i er kommun
Kontakta:**

Kvinnor för fred & Norra Hälsinglands FN-förening
Inger Holmlund
Hamnvägen 32, 820 76 Jättendal
Tel: 0652 - 161 70
e-mail: holmlundinger@hotmail.com

Verktygen finns redan, men de måste också tillämpas!

Canberrareporten

Rapporten rekommenderar i sex konkreta steg hur det akuta kärn-
vapenhotet kan avvecklas.

Idag har världen ca 27.000 kärnvapen varav 12.000 osäkrade
som kan avfyras inom två minuter.

Blixrapporten

Punkt för punkt rekommenderar Weapons of Mass Destruction
Commission 2006 (WMDC) hur man kan befria världen från kärn-
vapen, biologiska- och kemiska vapen.

Mer info se: www.wmdcommission.org

Non Proliferation Treaty (NPT-avtalet, icke-spridningsavtalet)

13 punkter som säkrar internationell stabilitet och oförminskad
säkerhet har redan undertecknats.

Mayors for peace

Borgmästare i 2 277 städer i 129 länder kräver kärnvapenfria
zoner och en kärnvapenfri värld år 2020.

Mer info se: www.abolition2000europe.org

Vi kräver en kärnvapenfri värld!

Följande organisationer stödjer projektet Budkavlen

Kvinnor för fred | FN-föreningar | Läkare mot kärnvapen
Yrkesgrupper mot kärnvapen | Framtiden i Våra Händer
Internationella Kvinnoförbundet för fred och frihet
Svenska freds- och skiljedomsföreningen | Skrota Kärnvapen
Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen | UNIFEM
Miljöförbundet Jordens Vänner | Green Cross Sweden
Medlemmar i många folkrörelser & enskilda

*Kvinnor
för fred*

Kvinnor för fred & Norra Hälsinglands FN-förening
Inger Holmlund
Hamnvägen 32, 820 76 Jättendal
Tel: 0652 - 161 70
e-mail: holmlundinger@hotmail.com